

Silnější a účinnější návrátová politika EU

#SOTEU

12. září 2018

„Osoby, které nemají právo v Evropě pobývat, musí být navraceny do zemí původu. Jestliže je navraceno pouze 36 % nelegálních migrantů, je jasné, že naše úsilí musíme podstatně zvýšit. Jedině tak bude Evropa schopna projevit solidaritu s uprchlíky, kteří skutečně potřebují ochranu.“

Jean-Claude Juncker, projev o stavu Unie, 13. září 2017

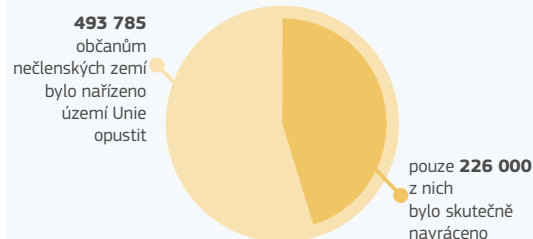

Efektivní, humánní návratová politika tvoří nedílnou součást komplexního přístupu, jímž se EU snaží lépe řídit migrační toky a snižovat motivaci k nelegální migraci. Unie hodlá i nadále projevovat velkorysost a solidaritu vůči těm, kteří ochranu skutečně potřebují. V zájmu zajištění dobře fungujícího azylového systému je však rovněž důležité navracet osoby, které neprchají před válkou nebo pronásledováním a které nemají právo v EU pobývat. Respektování jejich základních práv je při tom samozřejmostí. Tento přístup by měl vyslat jasný signál těm, kteří mají v úmyslu vydat se do EU nebezpečnou nelegální cestou.

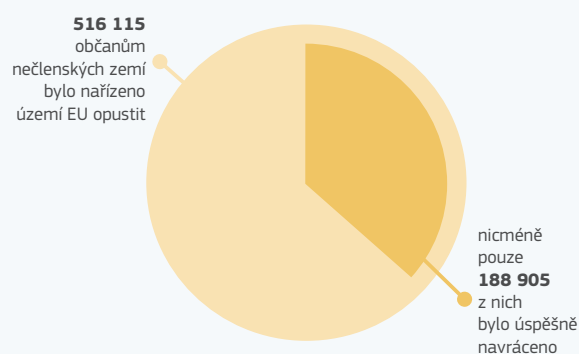
Nová, přísnější pravidla ke zvýšení účinnosti návratové politiky EU

Cílený přezkum směrnice EU o navracení: Směrnice o navracení z roku 2008 stanoví společné spravedlivé a transparentní postupy a standardy pro přijímání občanů z nečlenských zemí, kteří nemají právo v EU pobývat. V důsledku jejího neefektivního a nedůsledného uplatňování ze strany členských států celková účinnost řízení o navracení osob zásadně pokulhává. Díky novým pravidlům se odstraní překážky a nesrovnalosti, které účinnému navracení osob brání. Dále se tím přispěje k urychlení souvisejících řízení, předejde riziku útěku a nelegálnímu druhotného pohybu a zvýší se celková míra návratnosti v EU, to vše při plném dodržování základních práv a zásady nenavracení.

45,8 % účinných návratů v roce 2016

36,6 % účinných návratů v roce 2017

JASNÝ PRŮBĚH ŘÍZENÍ

- Rozhodnutí o navrácení by se měla vydávat systematicky spolu s rozhodnutím o ukončení oprávněného pobytu, případně bezprostředně po něm – například při vydání zamítavého rozhodnutí o azylu nebo při skončení platnosti víza nebo povolení k pobytu.

ZKRÁCENÁ ŘÍZENÍ NA HRANICÍCH

- Na osoby, jejichž žádost o azyl byla během řízení na hranicích zamítnuta, se bude vztahovat zjednodušené řízení o navrácení osob. Tím se zajistí, aby se rozhodnutí o navrácení mohla přijímat rychle a uplatnit v plném rozsahu již na vnějších hranicích EU, tedy i v kontrolovaných zařízeních.

LEPŠÍ SLEDOVÁNÍ SITUACE

- Každý členský stát bude muset zavést vnitrostátní systém pro řízení navrácení osob, aby se zajistilo, že budou včas k dispozici informace o totožnosti a legální situaci jednotlivých osob, které mají být navraceny.

ÚČINNĚJŠÍ VYUŽÍVÁNÍ DOBROVOLNÝCH NÁVRATŮ

- Členské země by měly zvýšit pomoc, kterou poskytují vracejícím se osobám. K té by měla patřit i podpora jejich reintegrace v zemi původu.

- Členské státy budou mít rovněž možnost zkrátit období, během něhož je umožněn dobrovolný návrat, nebo se rozhodnout tuto možnost neudělit, aby se tím zabránilo útěku nebo možnému ohrožení veřejného pořádku nebo národní bezpečnosti.

PREVENCE ZNEUŽITÍ SYSTÉMU

- Vytvoří se pevnější vazba na azylové řízení a harmonizované lhůty pro podání odvolání proti konečnému rozhodnutí o návratu v případě odmítnutých žadatelů o azyl, kteří se odvolali do 5 dnů od rozhodnutí.

- U osob, které jsou předmětem řízení o navrácení, bude zavedena povinnost spolupracovat, a to i při ověřování totožnosti a cestovních dokladů.

HARMONIZOVANÁ PRAVIDLA ZADRŽENÍ

Aby se lépe zajistil úspěšný průběh řízení o navrácení, je třeba účinněji využívat možnosti zadržení:

- společná kritéria pro určení rizika útěku

- možnost zadržet osoby, které představují hrozbu pro veřejný pořádek nebo národní bezpečnost

- stanovit minimální dobu zadržení v délce 3 měsíců

PŘÍSNÉ DODRŽOVÁNÍ ZÁKLADNÍCH PRÁV

- Stávající opatření EU garantující migrantům základní práva se nezmění. Zachová se i zásada nenavracení. To platí i pro osoby, které mají být navraceny a jsou zatím umístěny v zařízení pro zajištění migrantů.

- Členské země musí i nadále zaručit, aby byla respektována zásada zachování celistvosti rodiny a aby byl vždy zohledněn nejlepší zájem dítěte a zvláštní potřeby zranitelných osob. Tato pravidla rovněž zajišťují přístup k účinné právní ochraně proti rozhodnutí o navrácení.

Komplexní politika EU v oblasti navrácení

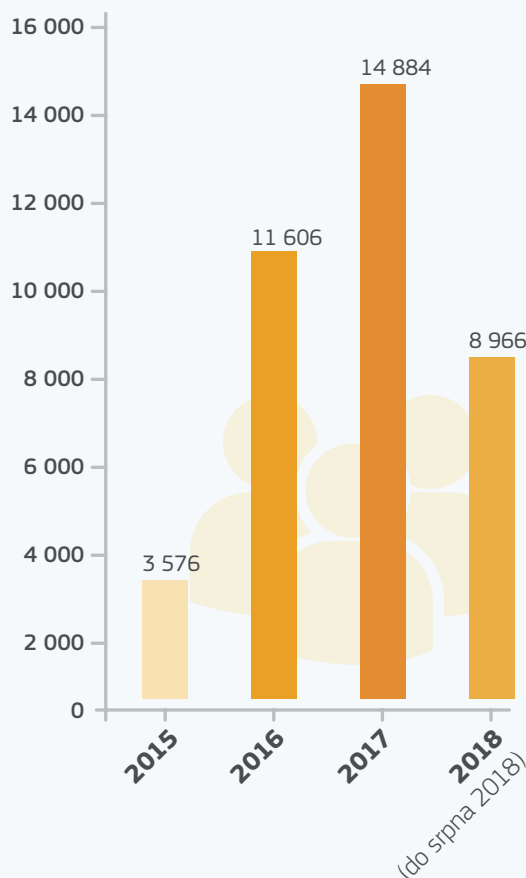
Navrhovaný přezkum směrnice o navrácení je součástí výraznějšího úsilí Unie o zefektivnění návratové politiky. V rámci těchto snah by se měla zvýšit podpora, kterou členskými zeměmi poskytuje **Evropská pohraniční a pobřežní stráž**, měla by se zlepšit spolupráce se zeměmi původu v oblasti zpětného přijímání státních příslušníků a navýšit **finanční podpora** z rozpočtu EU.

Zvýšená spolupráce se třetími zeměmi

Aby se zvýšila míra prosazování rozhodnutí o navrácení, zintenzívnila EU spolupráci se zeměmi původu nelegálních migrantů. Tím chce dosáhnout toho, aby země skutečně plnily svůj mezinárodní závazek přijímat zpět své občany, kteří na území Unie pobývají nelegálně. K posílení spolupráce v oblasti navrácení a zpětného přebírání osob mobilizuje Unie **veškeré prostředky a vyjednávací možnosti**, které jsou k dispozici na celoevropské úrovni i na úrovni členských zemí, včetně koordinované vízové politiky. V roce 2016 byl zřízen **rámec pro migrační partnerství**, na jehož základě Unie spolu s členskými zeměmi využívají svou kolektivní vyjednávací sílu a koordinovaným způsobem domlouvají společný, cílený přístup ke třetím zeměmi v zájmu společného řízení migrace a zlepšení spolupráce v oblasti navrácení a zpětného přebírání osob. Za posledních několik měsíců se podařilo dosáhnout značného pokroku.

- EU uzavřela **dohodu o zpětném přebírání osob** se 17 zeměmi a v současnosti jedná s dalšími 6 zeměmi (Alžírskem, Běloruskem, Čínou, Jordánskem, Nigérií a Tuniskem).
- Unie se rovněž intenzivněji věnuje optimalizaci **praktické spolupráce v oblasti zpětného přebírání osob** se zeměmi původu nelegálních migrantů. V současné době tak spolupracuje s několika klíčovými zeměmi a jen za poslední dva roky se jí podařilo dohodnout na nové formě spolupráce s 6 zeměmi (s Afghánistánem, Bangladéši, Etiopií, Gambií, Guinejí a Pobřežím slonoviny).

Osoby navrácené v rámci operací podporovaných Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž

Intenzivnější podpora ze strany Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž

Od svého vzniku v říjnu 2016 se Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž stala **skutečným operačním střediskem EU pro navrácení osob** a efektivně napomáhá členským zeměmi při navrácení osob, které nemají právo v EU pobývat. Komise dnes navrhl, aby se **podpůrná role Evropské pohraniční a pobřežní stráže dále posílila**. Ta bude nyní moci pomáhat členským státům při realizaci řízení o navrácení, a to s přípravou rozhodnutí o navrácení, s určením osob, které mají být navráceny, a se získáváním cestovních dokladů.

Tempo návratových operací organizovaných uvedenou agenturou stále stoupá: v roce 2017 bylo navráceno celkem 14 884 osob, od ledna do srpna 2018 pak celkem 8 966 osob.

Finanční podpora z rozpočtu EU

Komise poskytuje členským státům na zajištění efektivního navrácení osob značnou finanční podporu. Ze stávajícího finančního rámce EU (2014–2020) získaly členské země na činnosti související s navrácením a zpětným přebíráním osob přes 1 miliardu EUR. V dalším rozpočtovém období 2021–2027 navrhuje Komise finanční prostředky na podporu řízení migrace zvýšit o 51 %, tedy na 10,4 miliardy EUR. Navrácení osob tak bude jednou z priorit financování. Navíc podporu při návratových činnostech členských zemí, kterou poskytuje **Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž**, agentura plně financuje sama.

